

Nieuwe toezichtstrategie

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) heeft in 2016 haar toezichtstrategie herijkt en haar nieuwe regelgevend kader (beleidsregels, toezichtkaders en beleidsrichtlijnen) gepubliceerd.

Het jaar 2017 staat onder meer in het teken van de implementatie van onze nieuwe toezichtstrategie. Jaarlijks publiceren wij een jaarbericht waarin we alle opleidingen (theoretisch en praktijk) informeren over de thema's en prioriteiten van ons toezicht. Hierdoor krijgen opleidingen en stakeholders een meer samenhangend beeld van onze toezichtactiviteiten en beter inzicht in de specifieke prioriteiten, risico's en 'good practices' in bepaalde velden. Voor u ligt het eerste jaarbericht van CEA.

Terugblik toezicht 2016 en toezicht 2017

Het jaar 2016 stond bij alle opleidingen in het teken van de implementatie van de nieuwe eindtermen. Wij hebben opleidingen gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe programma's en de uitvoering van de overgangsregeling. Wij waarderen de voortvarende wijze waarop opleidingen de vernieuwing van de programma's hebben opgepakt. In het hbo zal het merendeel van de AA-opleidingen de oriëntatie Accountancy-MKB per september 2017 aanbieden. In het wo zijn de meeste RA-opleidingen reeds per september 2016 met de nieuwe Assurance-oriëntatie van start gegaan. De Raad voor de Praktijkopleidingen (RPO) biedt met ingang van 1 januari 2017 de oriëntaties Accountancy-MKB en Assurance in haar

nieuwe praktijkopleidingsmodel aan.

Aandachtspunt bij de vernieuwing van de programma's is de vereiste deskundigheid die de nieuwe eindtermen van docenten, begeleiders en ontwikkelaars vragen. Zo vragen de nieuwe eindtermen, nog veel meer dan voorheen, aandacht voor ethische en IT-aspecten in de opleiding.

Nieuwe eindtermen: borging van deskundigheid

Sommige opleidingen maken extra budget vrij om de vereiste nieuwe deskundigheid in huis te halen. Andere opleidingen voeren de vernieuwing uit met bestaande middelen. Wij vragen opleidingen om daar waar nodig de vereiste deskundigheid in de opleiding te borgen en/of te versterken. Daartoe kan en wordt ook de samenwerking met andere opleidingen gezocht.

Toezicht RA-opleidingen

De aanwijzing van alle postmaster RA-opleidingen verloopt 31 december 2017. Wij zullen dit jaar, op basis van onze nieuwe toezichtstrategie, de RA-opleidingen opnieuw beoordelen en, indien men voldoet aan de eindtermen, opnieuw aanwijzen maar nu voor onbepaalde duur. Daarbij bepalen wij ook de intensiteit van het doorlopende toezicht (normaal, actief, verscherpt) per opleiding. Het gesprek met de RA-opleidingen richt zich met name op de implementatie van de nieuwe eindtermen in de programma's, de borging van de deskundigheid die daarvoor vereist is en de afstemming tussen bama-opleidingen en de postmasteropleidingen. We beoordelen in het bijzonder hoe de RA-opleidingen de generieke eindtermen, de eindtermen gedrag, ethiek en besluitvorming en de eindtermen die zien op de streams (maatschappelijke rol van accountants, IT en corporate governance) in de nieuwe programma's hebben vormgegeven. De focus Wij zien bij de post-initiële AA-opleidingen al een aantal jaren een afname in studentaantallen. De hoop en verwachting is dat met de invoering van de nieuwe eindtermen en de introductie van de opleidingsoriëntatie Accountancy-MKB het tij wordt gekeerd doordat de opleiding beter aansluit op de gedifferentieerde beroepspraktijk. De afname in studenten heeft echter geleid tot (zeer) kleine theoretische AA-opleidingen. Voor deze opleidingen is het essentieel dat zij in samenwerking met andere opleidingen (kunnen) werken aan de vernieuwing van programma's en de uitvoering van de examinering. Om die reden stimuleren wij initiatieven om in gemeenschappelijkheid te werken aan de ontwikkeling van het nieuwe curriculum. Komende jaren zullen wij de ontwikkeling van studentaantallen in het hbo en het effect van de nieuwe Accountancy-MKB oriëntatie daarop nauwlettend volgen.

ligt op deze eindtermen omdat deze nauw aansluiten bij actuele ontwikkelingen in de maatschappij en het beroep. Snelle ontwikkelingen in IT, het toenemende belang van gedragsaspecten in de beroepsuitoefening en de noodzaak zich steeds rekenschap te geven van de maatschappelijke relevantie van het optreden als accountant en hierover verantwoording af te leggen zijn belangrijke thema's. Daarmee belichamen de genoemde eindtermen de veranderende verwachtingen van de samenleving ten aanzien van de rol en houding van de accountant.

**Intensiteit doorlopend toezicht:
normaal, actief of verscherpt**

Toezicht AA-opleidingen

De kleinschaligheid in het hbo, de implementatie van de nieuwe eindtermen, alsook de komst van een aantal nieuwe aanbieders heeft in 2016 ook geleid tot verschuivingen in bestaande examencircuits. Wij voeren daarom in 2017 een thema-onderzoek 'examinering' uit. Het doel van dit thema-onderzoek is tweeledig. Inzicht in de mogelijke risico's van deze verschuivingen en zicht op de borging van de basiskwaliteit van de examinering in de sector als geheel.

Op grond van de nieuwe eindtermen is de eis om landelijk te examineren voor de oriëntaties Accountancy-MKB en Accountancy-Finance losgelaten. Wij zijn er evenwel voorstander van dat opleidingen die deze oriëntaties aanbieden de samenwerking blijven zoeken om kern- en profielvakken landelijk te examineren.

Toezicht praktijkopleidingen

De Raad voor de Praktijkopleidingen (RPO) werkt in 2017 aan de verdere uitrol van de nieuwe praktijkopleiding op basis van de nieuwe eindtermen. CEA op haar beurt geeft dit jaar vorm aan haar nieuwe toezichtstrategie. Uitgaande van gefundeerd vertrouwen baseren wij ons toezicht op de eindtermen van de praktijkopleidingen primair op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de RPO.

In 2017 gaat onze aandacht in het bijzonder uit naar: (1) de voortgang van de implementatie van het nieuwe opleidings- en toetsmodel, (2) de invulling en implementatie van het nieuwe geïntegreerd slotexamen en (3) de initiatieven voor integratie van de theoretische opleiding en de praktijkopleiding. Met de nieuwe, geïntegreerde eindtermen en het nieuwe geïntegreerde slotexamen, zullen de theorie- en praktijkopleidingen in de toekomst nog nauwer (moeten) samenwerken en afstemmen. Het is goed te constateren dat reeds regelmatig en constructief overleg tussen de RPO en de theoretische opleiders plaatsvindt, en ook tussen stagebureaus en theoretische opleiders. Daar waar dit overleg nog niet of nog niet voldoende plaatsvindt roepen we opleiders op daartoe het initiatief te nemen.

Aanpassing generieke vrijstellingsregelingen hbo

De bestaande generieke vrijstellingsregelingen voor AA-opleidingen zullen met de inwerkingtreding van de nieuwe eindtermen worden aangepast. De huidige regelingen voor instroom vanuit SPD Bedrijfsadministratie, HBO-Bedrijfseconomie en Nyenrode Business Universiteit eindigen op 31 augustus 2017. Opleiders werken op dit moment aan de nieuwe regelingen op basis van de nieuwe eindtermen. Wij zullen de aangepaste regelingen te zijner tijd beoordelen en goedkeuren. De generieke vrijstellingsregelingen geven houvast bij toelating van studenten met een andere vooropleiding dan hbo bachelor Accountancy tot de AA-opleidingen. Dit draagt bij aan bevordering van de instroom in de AA-opleidingen, maar zorgt ook voor een gelijk speelveld.

Implementatie en onderhoud nieuwe eindtermen 2016

De nieuwe eindtermen zijn competentiegerichte en 'principle based' geformuleerd en zijn derhalve minder onderhevig aan verandering. Dit neemt niet weg dat ontwikkelingen in het werkveld snel kunnen lopen en wij alert moeten zijn op noodzakelijke en wenselijke aanpassingen. Wij zullen dit jaar een redactieraad instellen die ons periodiek adviseert over actualisering van de eindtermen. De redactieraad volgt daartoe ontwikkelingen in het beroepenveld en het hoger onderwijs en vertalen naar de eindtermen. Voor de redactieraad zullen vertegenwoordigers van zowel de opleidingen als het werkveld worden gezocht.